

Jeugdwerking en Natuurbehoud

Op zoek naar een win-win-situatie

Charter Natuurpunt - Vlaamse Jeugdraad

Tekst goedgekeurd door de Vlaamse Jeugdraad en de Algemene Raad van Bestuur van Natuurpunt op 18 november '03. Het Steunpunt Jeugdwerk heeft zich eveneens achter deze tekst geschaard.

I. **situering**

Op 23/05/2003 vond een overleg plaats met vertegenwoordigers van de Vlaamse Jeugdraad vzw, het Steunpunt Jeugd vzw en Natuurpunt vzw. Directe aanleiding was de bezorgdheid dat natuurbeschermingsmaatregelen zouden leiden tot minder toegankelijke bossen en natuur voor het spel van kinderen, jongeren en jeugdwerk. Het advies van de Vlaamse Jeugdraad bij het openbaar onderzoek over de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), officiële speelzones in bossen in natuurreservaten en andere aspecten van (de relatie tussen) jeugdwerking en natuurbehoud kwamen aan bod.

De bijeenkomst was nuttig als wederzijdse kennismaking en heeft een aantal mogelijke misverstanden weggewerkt of voorkomen. Er bleek tevens een consensus te bestaan over een aantal doelstellingen of te nemen initiatieven.

II. **initiatieven**

1. Verbeteren van communicatie en overleg:

- uitwisselen en verspreiden van informatie over initiatieven van gemeenschappelijk belang;
- signaleren van mogelijke (actuele of potentiële) knelpunten, zowel algemene of van lokale aard;
- informeren of overleggen over standpunten of beleidsvoorstellen.

Hiertoe worden in eerste instantie contactpersonen aangeduid binnen vzw Natuurpunt, vzw Vlaamse Jeugdraad en vzw Steunpunt Jeugd, jeugdwerk en jeugdbeleid. Natuurpunt zal ook andere natuurverenigingen en de Vlaamse Milieu- en Natuurraad (MiNa-Raad) trachten te betrekken bij dit proces. De Vlaamse Jeugdraad betreft hun achterban en partners.

2. Creëren van mogelijkheden voor jeugd en jeugdwerkinitiatieven in reservaten en natuurgebieden beheerd door vzw Natuurpunt.

Natuurpunt creëert in hun visie, de beheerplannen en op het terrein mogelijkheden voor recreatief medegebruik door kinderen, jongeren en jeugdwerk binnen de erkende natuurreservaten, bijvoorbeeld speelzones in bossen. Bij verwerving of het in beheer krijgen van bossen en natuurgebieden en bij de wens deze te laten erkennen als natuurreservaat, wordt rekening gehouden met het lokale aanbod van groene speelruimte voor jeugd en jeugdwerk. Indien al een (officieuze) speelzone aanwezig was, wordt deze behouden voor zover de erkennende overheid hiermee instemt of wordt mee gezocht tot een evenwaardig alternatief geboden kan worden. Analoog met de wettelijke voorschriften betreffende de opmaak van bosbeheerplannen en de criteria voor duurzaam bosbeheer, creëert Natuurpunt een participatieproces bij de opmaak en uitvoering van hun beheerplannen, zodat de betrokkenheid en inspraak van de lokale jeugd gegarandeerd wordt. Natuurpunt communiceert bovenstaande naar zijn diensten, afdelingen, werkgroepen, lokale beheerders en achterban.

De ruimte en de mogelijkheden om de levende natuur actief te verkennen en te beleven zijn noodzakelijk, willen wij de kinderen van vandaag (en dus de volwassenen van morgen) een natuurbewustzijn gunnen. Spelen in bos en natuur is een erg belangrijke vorm van natuurbeleving. Daartoe voldoen paden en wegen helemaal niet. Spelen, het centrale gegeven van jeugd en

jeugdwerk, kan bijgevolg ook in beschermd natuurgebied als rekening gehouden wordt met de specifieke draagkracht van het gebied. In het bijzonder, vormen van natuurbeleving die enkel in bos en natuur kunnen, kunnen er plaatsvinden. De educatieve functie van bos en natuur die volop tot uiting komt tijdens het spel van kinderen en jongeren brengt responsabilisering met zich mee. Dit dient behouden en versterkt te worden. De Vlaamse Jeugdraad roept het jeugdwerk op om natuurbeleving en respect voor de natuur als een aandachtspunt op te nemen in de werking en hiervoor samen te werken met de natuurverenigingen.

Daarnaast vragen beide partijen om de nodige ruimte en middelen te voorzien voor jeugdlokalen en jeugdinfrastructuur, alsook voor toegankelijke, bereikbare groene speelruimten in de dichte omgeving. Dit moet een bijzonder aandachtspunt zijn bij de afbakening van de stedelijke gebieden.

3. Inbouwen van (aandacht voor) jeugdrecreatie in het kader van het Vlaams Ecologisch Netwerk en andere kwetsbare gebieden

Natuurpunt en de Vlaamse Jeugdraad zijn geen voorstander van meer en nieuwe regeltjes en verboden voor specifieke jeugdactiviteiten in het VEN. Beide pleiten voor het betrekken van de jeugdsector en inspraak van deze sector bij de opmaak van de natuurrichtplannen, de stuurgroepen van de natuurrichtplannen, beheerplannen en het VEN in het algemeen. Een aantal zaken moeten duidelijk gesteld en gecommuniceerd worden bij onder meer het uitwerken van beheerplannen en de natuurrichtplannen. Zo is het spel van kinderen, jongeren en jeugdwerk een vorm van recreatief medegebruik met respect voor de natuur en bijgevolg zachte recreatie. Toegankelijke paden en wegen volstaan in geen geval. Speciale natuurbeschermingszones zijn geen reden om speelzones in bossen te weren of te verwijderen. Vermelding van jeugd en speelruimte moet in de natuurrichtplannen en beheerplannen terug te vinden zijn.

Om in het kader van onder meer het VEN het raakvlak tussen natuurbescherming en jeugdrecreatie optimaal op te volgen en elkaar te versterken wordt best een gemengde werkgroep in het leven geroepen met vertegenwoordigers van de jeugd- en natuursector en de betrokken administraties.

III. epiloog

Natuurpunt en de Vlaamse Jeugdraad pleiten voor het wegwerken van de eventuele juridische hindernissen om bovenstaande initiatieven en doelstellingen te realiseren.

Natuurpunt en de Vlaamse Jeugdraad zullen deze doelstellingen en initiatieven afzonderlijk en gezamenlijk verdedigen bij hun achterban en partners en bij de bevoegde ministers.